

Kupaköpeny - Peleus és Thetis menyegzőjének ábrázolásával

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	19126.a-b
Készítés ideje:	1700 KÖRÜL
Készítés helye:	Németország (feltehetően)
Anyag:	bronz; elefántcsont
Technika:	aranyozott; faragott
Méretek:	magasság: 19 cm magasság: 50 cm

A kupa faragása a görög mitológiának ha nem is a leghíresebb, de mindenképp a legsúlyosabb következményekkel terhes lakodalmát, Peleus és Thetis menyegzőjét ábrázolja. A szép istennő és a halandó férfi frigyét – melyből majd Akhilleus születik – az istenek méltó módon ünnepelték, ajándékokkal. Az esküvő drámai csúcspontját jeleníti meg a faragvány: Eris, a viszály istennője – hívatlanul érkezve – ajándékként aranyalmát dob a gyanútlan vendégsereg közé a terített asztal mellől felugró istennők heves mozdulattal kapnának az alma után. *De majd „... versengve szépség díjukért / az istennők hogy mentek erdős Ída-hegy / zugába, Alexandroszhoz: ő ítélje meg, / Héré, Küpris, vagy Zeusz lánya szebb, a szűz.”* (Euripidész: Helené. 23–26. Kerényi Grácia ford.).

A sokalakos, bonyolult kompozíció lényegében három, a háttér építészeti tagolásával is hangsúlyozott jelenetből tevődik össze: balra az Apollon vezette zenészek csoportja, jobbra az asztalfőn ülő pár, mögöttük szolgálók, táncosok, középen, az asztal másik végénél Eris magasba tartott kezében az alma, erre irányul a szereplők minden mozdulata, és tekintete. A bravúros kidolgozású faragvány igen jól érzékelteti a figurák és a terek egymásmögöttiségét, egymáshoz való viszonyát ismeretlen mestere minden bizonynyal – eddig feltáratlan – előképet követett. Az asztal körül maradékokra leső kutyák közül az egyik – a Peleus karszéke alatt heverő – nyakörvén 1700-as évszám.

A műtárgyat a 19. század elején nagyméretű foglalatba helyezve asztaldísszé alakították.

Irodalom

- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 5.49. (Maros Donka Szilvia)
- Szerk.: Ráth György: *Az elefántcsontfaragás. Az iparművészet könyve. II.* Athenaeum Kiadó, Budapest, 1905. - 55-166:143. (Diner-Dénes József)
- Szerk.: Rómer Flóris: *Képes kalauz a Magyar Nemzeti Múzeum Érem- és Régiségtárában*. Athenaeum Kiadó, Budapest, 1873. - 57. p.

